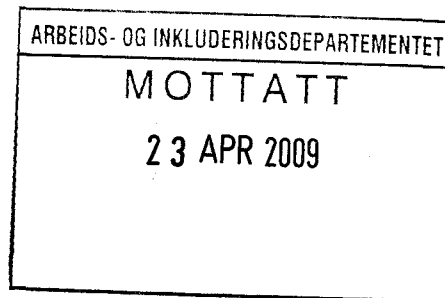

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO
Norge

Deres ref.:

Vår ref.:
09/01229-7

Dato:
21. april 2009

**Høring - Forslag til regelverk for å følge opp forslag i St.meld. nr. 18 (2007-2008)
Arbeidsinnvandring og forslag til forskrifter til ny utlendingslovs kapittel 3 om arbeid
og studier mv**

Det vises til brev av 30.01.09 fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet av 30.01.2009 angående ovennevnte høring. Utenriksdepartementet har følgende kommentar til saken:

Arbeidsgiver – økt ansvar og tidlig arbeidsstart

Som en oppfølging av arbeidsinnvandringsmeldingen, foreslås en ny ordning hvor arbeidsgivere som tilfredsstiller kravene etter regelverket om offentlige anskaffelser (lov 16.juli 1999), skal kunne rekruttere utenlandsk arbeidskraft direkte, og la arbeidstakerne starte i arbeidet før tillatelse foreligger. En slik saksgang skal gjelde for "faglærte" og "spesialister". Det legges opp til at førstelinjen i Norge i hvert tilfelle skal vurdere om den aktuelle arbeidsgiveren fyller vilkårene for å omfattes av ordningen med tidlig arbeidsstart. Det legges videre opp til at det ved misbruk av ordningen vil vurderes sanksjoner i form av at arbeidsgivere skal utelukkes fra ordningen for en periode på inntil ett år.

Dette forslaget synes lite hensiktsmessig. En slik ordning vil innebære et ekstra ledd i saksbehandlingen, og vil kreve ekstra ressurser. Blant annet skal det utstedes foreløpig bekreftelse til arbeidsgiveren på at fullstendig utfylt søknad er innlevert. Bekreftelsen skal registreres i DUF. Arbeidstakeren skal henvende seg til politiet innen syv dager etter innreise, og politiet skal utstede en bekreftelse til arbeidstakeren, som gir grunnlag for å starte arbeidet uten at søknaden om tillatelse er behandlet. Her innføres altså et ekstra saksbehandlingsledd, hvor sak åpnes, vurderes og lukkes for senere å åpnes i en endelig prosess. Dette forlenger saksflyten, og det fremstår som uklart hvilke rettsvirkninger en utstedt bekreftelse vil gi. Videre vil det være ressurskrevende for

Postadresse:

Kontoradresse:

Bank innbetalinger:

Telefon:

Saksbehandler:

0251 Oslo

7694.05.12618

Org. nr.: 972 417 920

22 24 36 00

Telefaks:

22 24 95 80/81

post@mfa.no

www.utenriksdepartementet.no

utlendingsmyndighetene å forfølge saker hvor det er mistanke om misbruk av ordningen med tidlig arbeidsstart, jf. § 6-34 i forslag til ny forskrift. Det forutsettes at det lages et register hvor arbeidsgivere som har misbrukt ordningen registreres med karantene.

Med en slik ordning innføres nye ledd og flere oppgaver for utlendingsforvaltningen og saksflytbildet vil bli unødvendig komplekst. Vi viser i denne sammenheng til Førstelinjeprojektets forslag om at flere vedtak bør fattes i førstelinjen både i Norge og utlandet. Gevinster ved denne løsningen er at i tillegg til at søkerne får raskere svar, vil det være ressursbesparende å kutte antall ledd i saksbehandlingsprosessen. Førstelinjen skal uansett påse at all nødvendig dokumentasjon er vedlagt i saken, og har videre et ansvar for å gi informasjon om regelverk og vilkår. Behovet for å få arbeidstakere raskt ut i arbeid burde derfor heller ivaretas ved at søkeren får et vedtak med en gang av førstelinjen, i stedet for å etablere ekstra saksbehandlingsledd og skape nye kontrolloppgaver i forvaltningen.

§ 6-5 Oppholdstillatelse til russiske grensependlere

Utenriksdepartementet støtter forslaget om at det ikke skal være noen tidsbegrensning på en slik tillatelse, siden grunnlaget for tillatelsen ikke er opphold i Norge når arbeidstakeren er bosatt i Russland. Vi har merket oss at tidligere forslag om karantene nå er tatt ut.

Når det gjelder betegnelsen "Barentsregionen" bør dette presiseres nærmere. Det er ikke definert om det for eksempel omfatter samme område som for det såkalte pomorvisumet. I høringsteksten er det kun spesifisert fylker på norsk side. Dette kan ha betydning for hvilke utenriksstasjoner som blir berørt. Murmansk og Arkhangelsk sorterer under generalkonsulatet i Murmansk, Karelen under generalkonsulatet i St. Petersburg og Komi under ambassaden i Moskva. "Barentsregionen" er en politisk betegnelse som må defineres geografisk i denne sammenheng.

Når det gjelder vurderingen av deltidsarbeid og at det må dreie seg om stilling på under 80 %, bemerkes at utenriksstasjonen i stor grad vil måtte legge til grunn opplysninger gitt av arbeidsgiver i arbeidstilbudet. Det vil imidlertid være vanskelig for stasjonen å kontrollere de faktiske forholdene hva gjelder stillingsbrøken. Det vises til at en eventuell kontroll vil måtte gjøres av rett kontrolletat.

Hva gjelder vedtaksmyndighet for disse tillatelsene, vil det kunne være aktuelt at utenriksstasjonen får delegert myndighet til å fatte avgjørelse. Det vil imidlertid kunne få konsekvenser for ressursbehovet ved stasjonen. Dette må i så tilfelle utredes nærmere.

For øvrig oppfordres Arbeids- og inkluderingsdepartementet til en gjennomgang av alle ulike bestemmelser som er rettet mot nordområdene. Formålet med disse bestemmelsene er å lette migrasjonen mellom Norge og Russland. Det kan imidlertid lett oppstå uklarheter både for brukere og forvaltningen selv i forbindelse med hvilket visum eller hvilken tillatelse som er aktuell å vurdere.

§ 6-26 Oppholdstillatelse til russiske torghandlere

Utenriksdepartementet stiller spørsmål ved behovet for å opprettholde denne bestemmelsen. Erfaringen viser at det i praksis dreier seg om en permanent gruppe på omkring 30 personer. Primært vil vi foreslå at denne gruppen omfattes av unntakene gitt i § 1-1 i forslag til ny forskrift (Unntak fra kravet om oppholdstillatelse for arbeidsforhold), på lik linje med handels- og forretningsreisende. Det er også et politisk spørsmål om russiske torghandlere, et fenomen som langt på vei assosieres med nittitallets nød i Russland, skal ha en egen omtale i norsk utlendingslovverk.

Dersom bestemmelsen blir stående, stiller Utenriksdepartementet spørsmål ved hvorfor tillatelser for ett år skal begrenses til kun en dag pr måned. Dagens ressursbruk anses som uforholdsmessig stor, med 12 viseringer per år per torghandler. Om denne gruppen kunne plasseres inn under for eksempel § 1-1 i forslag til ny utlendingsforskrift, kunne et forholdsvis komplisert regelverk for en liten gruppe frigjøre noen arbeidsressurser for grensen på Storskog og generalkonsulatet. Erfaringer fra generalkonsulatet i Murmansk viser dessuten at dagens regelverk forsøkes omgått, og sannsynligvis omgås ved at nordmenn inviterer kjente torghandlere.

Handelspolitiske aspekter

Arbeids- og inkluderingsdepartementet foreslår en bestemmelse i Utlendingsforskriftens § 6-6 som skal gjelde for arbeidstakere om bord på utenlandsk registrert skip som driver virksomhet av et visst omfang i norsk innenriksfart.

Forslag til forskriftsendring har vært på høring. Under etterarbeidet etter høringsrunden har det oppstått tvil om arbeidstillatelsen skal omfatte utenlandske skip med virksomhet på norsk kontinentalsokkel. På grunn av den tvilen som har oppstått om regelens omfang, tas forslaget opp igjen her. Innholdsmessig er det ikke gjort vesentlige endringer i forskriftsutkastet, men departementet ber om synspunkter på om utenlandske skip med virksomhet på norsk kontinentalsokkel skal være omfattet av kravet om tillatelse.

Utenriksdepartementet har i tidligere kommentarer til forskriftendringen redegjort for forholdet til tjenesteavtalen i WTO (GATS), herunder betydningen av Tjenesterådets beslutning om maritime transporttjenester, dvs. den såkalte "stand-still forpliktelsen".¹ Ovennevnte beslutning har i pkt. 7 en regel om at medlemsstatene skal avholde seg fra å innføre nye, mer restriktive tiltak som berører sjøtransportområdet.²

Norge har ikke bundet seg til markedsadgang for kabotasje i WTO. Dette ligger heller ikke inne i det tilbudet Norge har lagt frem i de pågående forhandlingene.

¹ "Decision on Maritime Transport Services" (S/L/24) – vedtatt av Tjenesterådet 28. juni 1996.

² Teksten lyder:

"Commencing immediately and continuing until the conclusion of the negotiations referred to in paragraph 1, it is understood that Members shall not apply any measures affecting trade in maritime transport services except in response to measures applied by other countries and with a view to maintaining or improving the freedom of provision of maritime transport services, nor in such a manner as would improve their negotiating position."

Konklusjonen i Utenriksdepartementets tidligere vurdering var at WTO-regelverket ikke hindrer innføringen av et krav om arbeidstillatelse for tjenester som ikke er omfattet av norske forpliktelser i WTO. Denne vurderingen opprettholdes.

Samtidig ble det bemerket at det ville være uheldig utfra en handelspolitisk synsvinkel å stramme inn dagens praksis på en måte som av andre forhandlingsparter vil kunne hevdes å være i strid med stand-still forpliktelsen. Ut fra status i de pågående forhandlingene tyder alt på at det vil være uaktuelt for Norge å binde i WTO den eksisterende markedsadgangen til kabotasje, slik at våre forpliktelser fortsatt kun vil gjelde for internasjonal fart.

At man nå vurderer hvorvidt utenlandske skip med virksomhet på norsk kontinentalsokkel også skal være omfattet av kravet om tillatelse endrer i og for seg ikke på konklusjonen ovenfor.

Men det er grunn til å bemerke at innføring av, og i praksis *utvidelse av*, kravet om arbeidstillatelse nå vil virke dobbelt uheldig i lys av finanskrisen. Det er ekstra oppmerksomhet rundt tiltak som kan virke begrensende for handel og investeringer. Norske myndigheter, bla både Utenriksministeren og Finansministeren, har ved flere anledninger - senest i kommentarer i tilknytning til G20 toppmøtet i London 2. april - understreket nødvendigheten av at det internasjonale samfunn i denne situasjonen avstår fra nye handelsbegrensende tiltak. Det er tvilsomt om kravet om arbeidstillatelse ville være i overensstemmelse med erklæringen fra toppmøtet hvor bla følgende inngikk:

"Reinvigorating world trade and investment is essential for restoring global growth. We will not repeat the historic mistakes of protectionism of previous eras. To this end: we reaffirm the commitment made in Washington: to refrain from raising new barriers to investment or to trade in goods and services, imposing new export restrictions, or implementing World Trade Organisation (WTO) inconsistent measures to stimulate exports. In addition we will rectify promptly any such measures. We extend this pledge to the end of 2010."

Med hilsen

Jens Eikaas
Avdelingsdirektør

Maren Edvardsen
Seniorkonsulent